

CO₂ voortgangsverslag en energie actieplan

KNVB

1 januari 2024 t/m 31 december 2024

Inhoudsopgave

1. Inleiding	3
2. Basisgegevens	4
2.1. Beschrijving van de organisatie	4
2.2. Verantwoordelijken	4
2.3. Referentiejaar	4
2.4. Rapportageperiode	4
2.5. Verificatie	4
3. Afbakening	5
3.1. Organisatiegrenzen	5
3.2. Wijziging organisatie	5
4. Berekeningsmethodiek	7
4.1. Actuele berekeningsmethodiek en conversiefactoren	7
4.2. Wijzigingen berekeningsmethodiek	7
4.3. Uitsluitingen	7
4.4. Opname van CO2	7
4.5. Biomassa	7
4.6. Onzekerheden	7
5. CO2 emissies	8
5.1. CO2 voetafdruk basisjaar	8
5.2. CO2 voetafdruk rapportage periode	8
5.3. Trend over de jaren per categorie	10
5.4. Doelstellingen	10
5.5. Voortgang reductiemaatregelen	10
6. Initiatieven	15

1. Inleiding

De KNVB heeft als eerste grote sportorganisatie besloten de CO₂ Prestatieladder op niveau 3 in te voeren. Hiermee ontstaat een extra stimulans voor de organisatie om de CO₂ uitstoot verder terug te dringen en wil de KNVB haar maatschappelijk karakter extra onderstrepen.

Het opstellen van de periodieke rapportage is onderdeel van de stuurcyclus binnen het energiemanagementsysteem dat in het kader van de CO₂-prestatieladder is ingevoerd. Deze stuurcyclus staat beschreven in het kwaliteitsmanagementplan.

Deze periodieke rapportage is opgesteld door de energiemanager en het hoofd KAM en beschrijft alle zaken zoals beschreven in §9.3.1 punt a t/m t uit de NEN-EN-ISO 14064-1:2018. De volgende aspecten uit de ISO 14064-1 zijn tenminste beschreven in dit rapport:

Beschrijving van de organisatie (a), Verantwoordelijken (b), Rapportageperiode (c), Organisatorische grenzen (d), Actuele berekeningsmethodiek en conversiefactoren (f, m, n, o, r, t), Opname van CO₂ (g, h), Biomassa (f, g), Directe en indirecte emissies (i, j), Referentiejaar (k, l), Wijzigingen berekeningsmethodiek (k, l), Uitsluitingen (h), Herberekening basisjaar en historische gegevens (j, k), Onzekerheden (p) en Verificatie (s).

2. Basisgegevens

2.1. Beschrijving van de organisatie

[KNVB](#)

2.2. Verantwoordelijken

Naam	Personen
KNVB	<i>Eindverantwoordelijke:</i> Bas Stoker <i>Verantwoordelijke stuurcyclus (KAM):</i> Claudia Kazemier <i>Contactpersoon emissie-inventaris:</i> Karin Tomassen

2.3. Referentiejaar

Naam	Standaard referentiejaar
KNVB	2014

2.4. Rapportageperiode

1 januari 2024 t/m 31 december 2024

2.5. Verificatie

De CO₂ voetafdruk wordt geverifieerd tijdens de externe audit.

3. Afbakening

3.1. Organisatiegrenzen

Naam	Beschrijving	Consolidatie percentage
KNVB Rechtspersoon <i>Sector (SBI): Sportbond voetbal</i> <i>KvK- of projectnummer: 40478591</i>	Koepelorganisatie voetbalbond	
Districtskantoren Groep <i>Sector (SBI): Sportbond voetbal</i>	Vereniging amateur activiteiten voetbalbond	100%
Eindhoven Vestiging <i>Sector (SBI): Voetbal sport</i>	Nieuwe locatie voor Zuid 1 en Zuid 2., geopend vanaf 1 juli 2015	100%
Zwolle Vestiging <i>Sector (SBI): Bas stoker</i>	Is nog niet geopend, verwachting begin 2016	100%
KNVB Campus Groep <i>KvK- of projectnummer: 41186614</i>	Geregistreerd bij kvk als Onroerend Goed Stichting K.N.V.B. Sportcentrum Zeist	100%
#11Voetbal Innovatiehub (Voorheen oude Trainingscentrum) Vestiging <i>Sector (SBI): sportbond voetbal</i>	Half juli 2018 verbouwing afgerond.	100%
Bonds bureau Vestiging <i>Sector (SBI): Sportbond voetbal</i> <i>KvK- of projectnummer: 40478591</i>	Organisatie vestiging voetbalbond, inclusief keuken en kantoor coach b.g.	100%
Business centre Vestiging <i>Sector (SBI): sportbond</i>		100%
Huisje van Koek Vestiging <i>Sector (SBI): Sportbond voetbal</i>	Sport	100%
Teamhotel Vestiging <i>Sector (SBI): Sportbond voetbal</i>	Sport	100%
Trainingscentrum nieuw VOF Vestiging	z	100%
VMC (oud + nieuw SMC incl. Sporthal) Vestiging	Opvolgend gebouw voor de sporthal en het het SMC	100%

3.2. Wijziging organisatie

Er zijn geen wijzigingen die van structurele aard zijn en daarmee een grote invloed hebben op de gerapporteerde CO₂ emissies.

Geen opmerkingen gevonden.

4. Berekeningsmethodiek

4.1. Actuele berekeningsmethodiek en conversiefactoren

Deze periodieke rapportage is tot stand gekomen op basis van het reglement van de CO₂-prestatieladder handboek 3.1.

De emissiefactoren zijn vastgesteld op basis van de website [CO2emissiefactoren.nl](https://co2emissiefactoren.nl), waarbij de wijzigingslijst van SKAO als leidend wordt beschouwd.

4.2. Wijzigingen berekeningsmethodiek

Geen opmerkingen gevonden.

4.3. Uitsluitingen

Er zijn over deze rapportage periode geen uitsluitingen anders dan het eventuele broeikaseffect van mogelijke lekkage van koelgassen van koelsystemen en/of warmtepompen.

4.4. Opname van CO₂

Er is geen specifiek proces voor opname van CO₂ binnen de KNVB organisatie.

4.5. Biomassa

Er vindt geen gebruik van biomassa plaats anders dan dat deel wat standaard wordt bijgemengd in algemeen commercieel verkrijgbare brandstoffen.

Vanuit de KNVB is het m.n. interessant om de ontwikkelingen te volgen t.a.v. het gebruik van biobrandstoffen in de luchtvaart. Vliegverkeer maakt een groot deel uit van de footprint en is vanwege het karakter van de organisatie lastig te reduceren. Biobrandstoffen kunnen dan een mogelijkheid zijn om op dit punt toch de CO₂ footprint te kunnen verlagen.

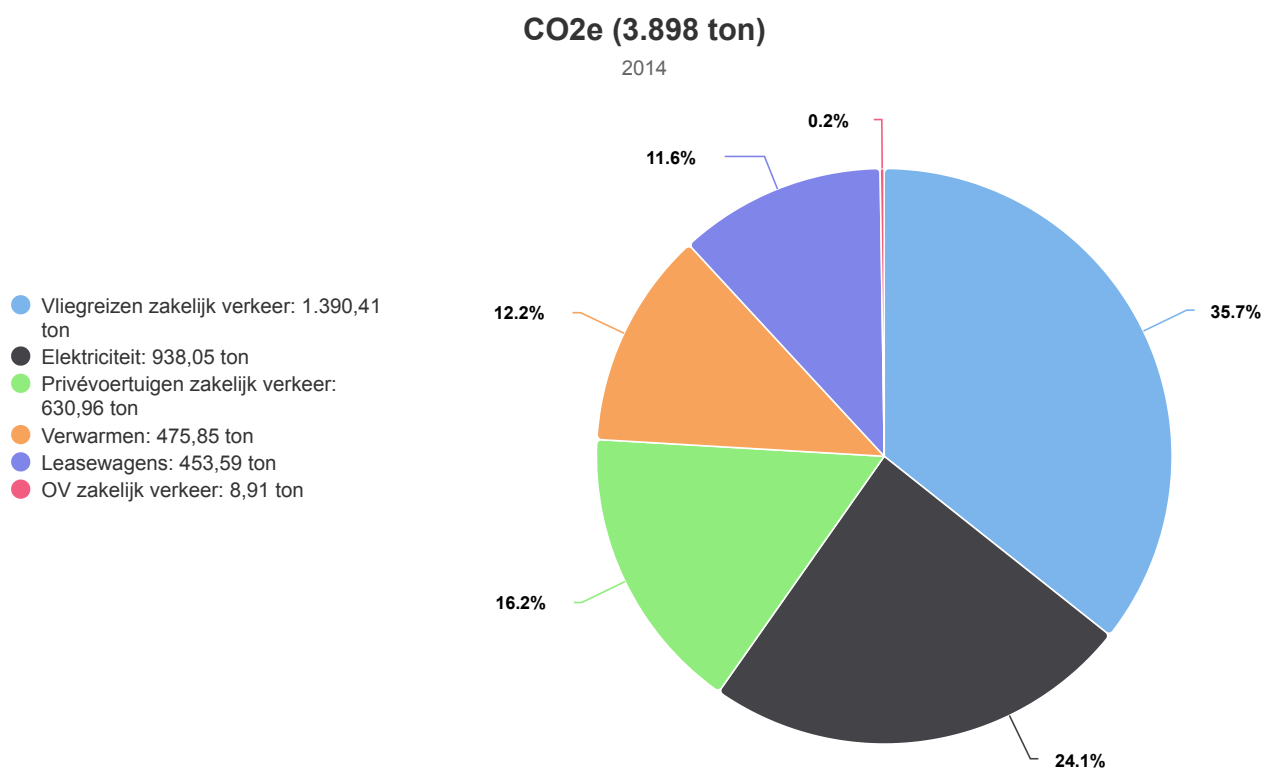
4.6. Onzekerheden

Gebleken is dat het aandeel gedeclareerde kilometers sterk is gestegen. Onderzocht wordt of mogelijk een andere manier van registreren tot deze stijging heeft geleid. De verwachting is dat dit verklaarbaar is door extra activiteiten.

5. CO₂ emissies

5.1. CO₂ voetafdruk basisjaar

N.B. scope 1 en 2 incl. zakelijk verkeer

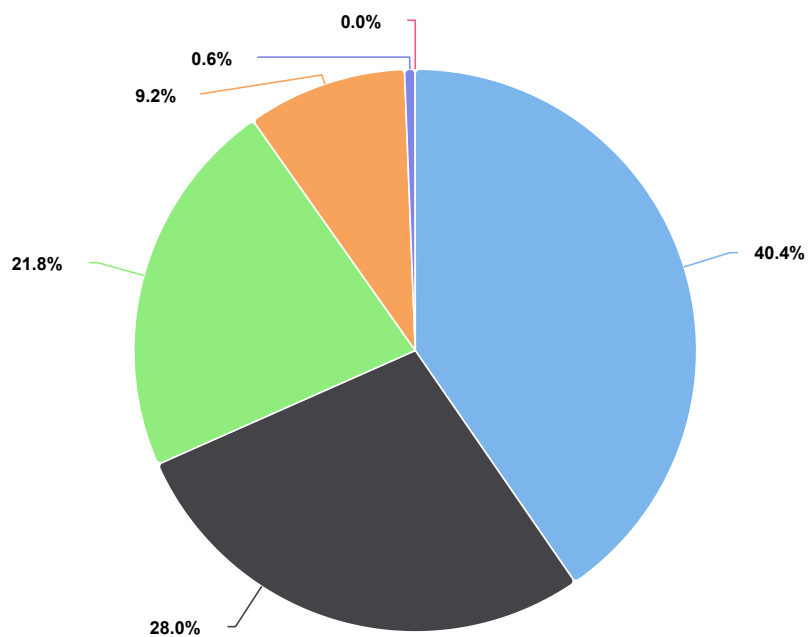
5.2. CO₂ voetafdruk rapportage periode

N.B. scope 1 en 2 incl. zakelijk verkeer

CO2e (3.000 ton)

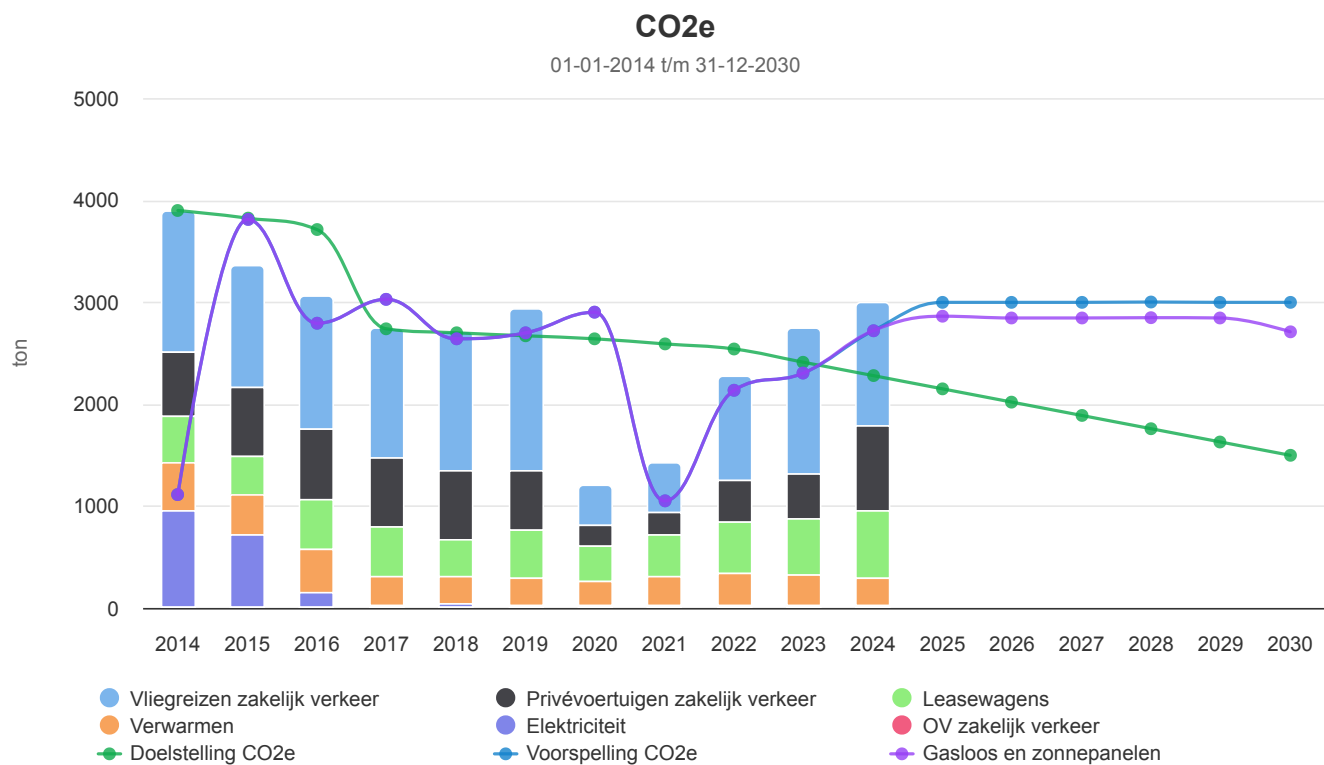
2024

- Vliegreizen zakelijk verkeer: 1.212,02 ton
- Privévoertuigen zakelijk verkeer: 839,42 ton
- Leasewagens: 655,16 ton
- Verwarmen: 275,19 ton
- Elektriciteit: 18,38 ton
- OV zakelijk verkeer: 0,00 ton

5.3. Trend over de jaren per categorie

N.B. scope 1 en 2 incl. zakelijk verkeer

5.4. Doelstellingen

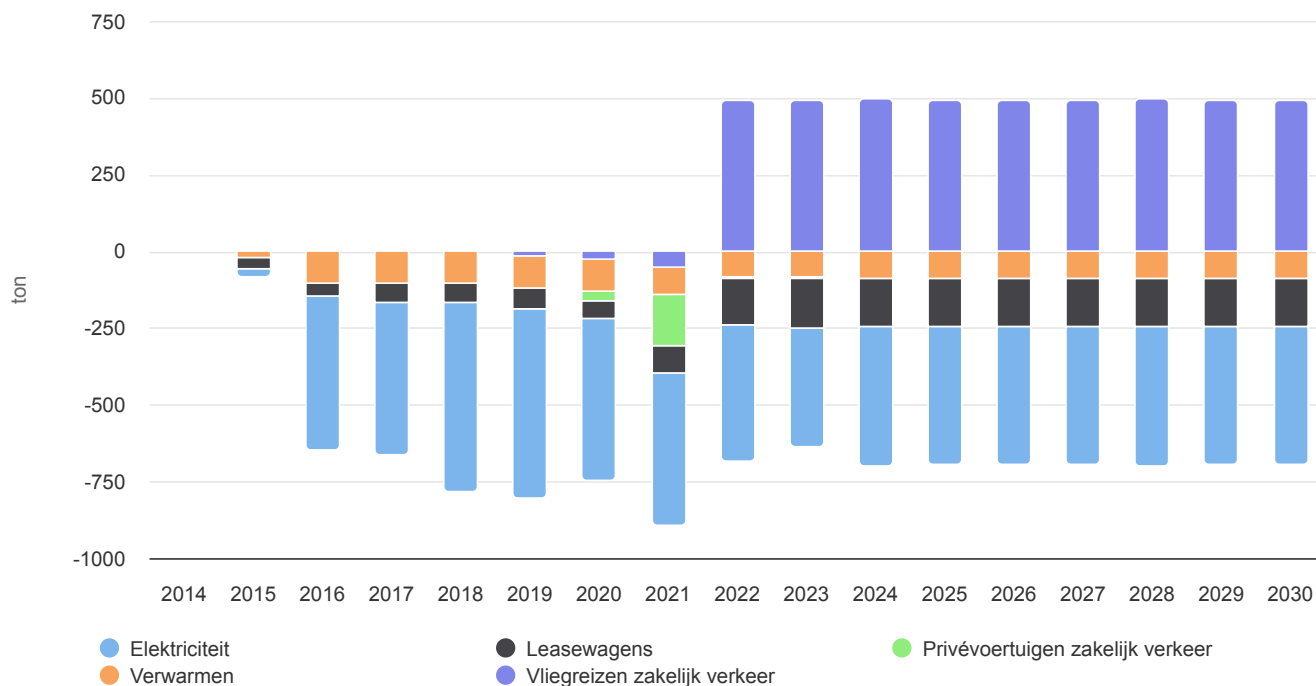
Doelstelling CO₂e Rechtspersoon KNVB

Voor jaar	Referentiejaar	Scope 1	Scope 2	Scope 3
2015	2014	-3%	-5%	0%
2016	2014	-10%	-10%	0%
2017	2014	-13%	-100%	-5%
2018	2014	-15%	-100%	-6%
2019	2014	-16%	-100%	-7%
2020	2014	-17%	-100%	-8%
2021	2014	-18%	-100%	-10%
2022	2014	-19%	-100%	-12%
2030	2014	-70%	-100%	-40%

5.5. Voortgang reductiemaatregelen

Maatregelen CO2

01-01-2014 t/m 31-12-2030

Gebouwen gasloos maken conform MJOP (In voorbereiding)

De KNVB heeft de doelstelling om stapsgewijs al haar gebouwen van het gas af te halen.

Status 24-1-2025: Er wordt op dit moment wel onderzoek gedaan naar een warmteopslag onder het kunstgrasveld. Deze zou dan gekoppeld worden aan het VMC.

Verantwoordelijke

Claudia Kazemier

Registrator

Karin Tomassen

Effecten

Meters	Soort	Effect start op	Effect
#11Voetbal Innovatiehub (Voorheen oude Trainingscentrum) / Aardgasverbruik	Relatief t.o.v. 2019	01-01-2025	-50%
Bondsbureau / Aardgasverbruik		01-01-2030	-100%
Business centre / Aardgasverbruik			
Huisje van Koek / Aardgasverbruik			
KNVB Campus / Aardgasverbruik veldverwarming, tribune en Rinus Michels Dug out			
Teamhotel / Aardgasverbruik			
Trainingscentrum nieuw VOF / Aardgasverbruik			
VMC (oud + nieuw SMC incl. Sporthal) / Aardgasverbruik			

Toekomstige energieopbouw (In voorbereiding)

In overleg met ons huisinstallateur Kuijpers wordt gekeken naar toekomstige energieopbouw. Voorstel: 20% dmv waterpompen icm bodemopslag (WKO), 30% waterstof en 50% elektrificatie

Verantwoordelijke

Claudia Kazemier

Registrator

Karin Tomassen

Effecten

Meters	Soort	Effect start op	Effect
#11Voetbal Innovatiehub (Voorheen oude Trainingscentrum) / Elektriciteitsverbruik Groen SMK Wind	Relatief t.o.v. 2022	01-01-2025	50%
Bondsbureau / Elektriciteitsverbruik Groen SMK Wind		01-01-2030	100%
Business centre / Elektriciteitsverbruik Groen SMK Wind			
Huisje van Koek / Elektriciteitsverbruik Groen SMK Wind			
KNVB Campus / Elektriciteitsverbruik veldverwarming, tribune en Rinus Michels Dug out			
Teamhotel / Elektriciteitsverbruik Groen SMK Wind			
Trainingscentrum nieuw VOF / Elektriciteitsverbruik Groen SMK Wind			
VMC (oud + nieuw SMC incl. Sporthal) / Elektriciteitsverbruik Groen SMK Wind			

Uitbreiding laadpalen terrein (Goedgekeurd)

Uitbreiding laadpalen op P1 met 6 exemplaren. Alle oude exemplaren zijn vervangen.

Verantwoordelijke	Claudia Kazemier
Registrator	Karin Tomassen

Effecten

Meters	Soort	Effect start op	Effect
#11Voetbal Innovatiehub (Voorheen oude Trainingscentrum) / Elektriciteitsverbruik Groen SMK Wind	Relatief t.o.v. 2023	01-01-2024	20%
Bondsbureau / Elektriciteitsverbruik Groen SMK Wind			
Business centre / Elektriciteitsverbruik Groen SMK Wind			
Huisje van Koek / Elektriciteitsverbruik Groen SMK Wind			
KNVB Campus / Elektriciteitsverbruik veldverwarming, tribune en Rinus Michels Dug out			
Teamhotel / Elektriciteitsverbruik Groen SMK Wind			
Trainingscentrum nieuw VOF / Elektriciteitsverbruik Groen SMK Wind			
VMC (oud + nieuw SMC incl. Sporthal) / Elektriciteitsverbruik Groen SMK Wind			

Start project ESG strategie (In voorbereiding)

Start project ESG strategie / CRCD. Focus / visie wordt momenteel bepaald door Tim Hofman en Ron Francis. Vliegbeleid is onderwerp van gesprek. Vervolgens systeem, vervolgstap maatregelen / beleid directie KNVB .

Verantwoordelijke	Claudia Kazemier
Registrator	Karin Tomassen

Effecten

Meters	Soort	Effect start op	Effect
KNVB / Vliegreis > 2500 km groepsreizen	Relatief t.o.v. 2024	01-01-2025	-5%
KNVB / Vliegreis > 2500 km individuele reizen			
KNVB / Vliegreis 700 - 2500 km groepsreizen		01-01-2026	-10%
KNVB / Vliegreis 700 - 2500 km individuele reizen		01-01-2027	-15%
KNVB / Vliegreis < 700 km groepsreizen			
KNVB / Vliegreis < 700 km individuele reizen			

Optimalisatie gebouw beheersysteem (In voorbereiding)

Deze opdracht bestaat uit 2 fasen;

Fase 1 monitoring vanaf 01 april 2024 tot en met 31 december 2024.

Fase 2 de daaropvolgende 2 jaar vanaf 01 januari tot en met 31 december verbetering sturing.

Deze opdracht is incl. de benodigde implementatie, licenties, Datapunten en Priva Cloud.

De GBS-optimalisaties worden in het monitoringssysteem opgeslagen.

Met kwartaalrapportages wordt dit gerapporteerd aan de facilitair dienst van de KNVB waaruit de optimalisaties zijn weergegeven en de eventueel nog mogelijke uit te voeren fysieke optimalisaties.

Verwachting is dat een uiteindelijke besparing van ca. 15% is te behalen.

Verantwoordelijke	Bas Stoker
Registrator	Claudia Kazemier

Effecten

Meters	Soort	Effect start op	Effect
Bondsbureau / Aardgasverbruik	Relatief t.o.v. 2023	31-12-2025	-15%

Zonnepanelen VMC/Sporthal (In voorbereiding)

In 2025 wordt bekeken of zonnepanelen op een gedeelte van het dak van de sporthal geplaatst kunnen worden en op het dak boven het oude SMC en de Wellness (achter de sporthal).

Verantwoordelijke	Claudia Kazemier
Registrator	Karin Tomassen

Effecten

Meters	Soort	Effect start op	Effect
VMC (oud + nieuw SMC incl. Sporthal) / Elektriciteitsverbruik Groen SMK Wind	Relatief t.o.v. 2024	01-06-2025	-20%

Vervanging door LED-verlichting Bondsbureau (Goedgekeurd)

Veel lampen zoals in trappenhuizen, kelder, magazijn, garage zijn vervangen voor LED verlichting

Verantwoordelijke	Claudia Kazemier
Registrator	Karin Tomassen

Effecten

Meters	Soort	Effect start op	Effect
Bondsbureau / Elektriciteitsverbruik Groen SMK Wind	Relatief t.o.v. 2023	01-06-2024	-10%

Zonnepanelen Bondsbureau (Goedgekeurd)

Destijds onderzoek Bondsbureau zonnepanelen lager deel niet mogelijk. Hoger deel (boven centrale as) Bondsbureau wel mogelijk. Deze zonnepanelen zijn reeds in 2024 aangebracht

Verantwoordelijke	Claudia Kazemier
-------------------	------------------

Registrator	Karin Tomassen
-------------	----------------

Effecten

Meters	Soort	Effect start op	Effect
Bondsbureau / Elektriciteitsverbruik Groen SMK Wind	Relatief t.o.v. 2023	01-06-2024	-20%

Onderzoek energiebesparing velden (In voorbereiding)

osten investering versus terugverdientijd wordt onderzocht. Dit mede i.v.m. realisatie kunstgras rond april 2025.

Verantwoordelijke	Claudia Kazemier
-------------------	------------------

Registrator	Karin Tomassen
-------------	----------------

Effecten

Meters	Soort	Effect start op	Effect
KNVB Campus / Elektriciteitsverbruik veldverwarming, tribune en Rinus Michels Dug out	Relatief t.o.v. 2024	01-04-2025	-10%

6. Initiatieven

KNVB CO2 reductie bij voetbalclubs - De Groene Club

De Groene Club is een sportbreed initiatief van de KNVB, KNHB en KNLTB en in samenwerking met met de provincies Gelderland, Overijssel en Zuid-Holland om sportaccommodaties te verduurzamen.

De sportbonden staan voor sterke clubs die financieel gezond zijn. Het nemen van duurzame maatregelen die leiden tot het verlagen van de energierekening draagt daaraan bij. Energie is namelijk één van de grootste kostenposten voor een club. De KNVB, KNHB en KNLTB hebben de ambitie om ervoor te zorgen dat binnen drie jaar minimaal driehonderd clubs beschikken over een duurzame accommodatie.

Het initiatief heeft een eigen [website](#).

Methodieken	Startdatum	Einddatum
CO2	20-07-2015	

Deelname

De Groene Club heeft inmiddels 4189 verenigingen geholpen met het verduurzamen van de accommodatie. We streven ernaar om elke zes weken 35 nieuwe verenigingen te laten start met ons traject. Uit onze pilot is gebleken dat het gemiddelde energieverbruik van de dertig pilotverenigingen +/- 53.000 kWh elektriciteit en 9.800 m³ gas is. Meer informatie over de besparingspotentie vind je in onze [infographic](#) uit de pilot. De gemiddelde voetbal-, tennis- of hockeyvereniging kan € 7.000 per jaar besparen op de energierekening met een investering in *rendabele* duurzame maatregelen. Dat staat gelijk aan 42.000 kWh elektriciteit en 2.600 m³ gas. Alle 5.000 voetbal-, tennis en hockeyverenigingen in Nederland hebben daarmee een jaarlijks bespaarpotentieel van maar liefst 13 miljoen m³ gas en 210 GWh aan elektriciteit. Het gaat hier om een financieringsbehoefte van € 91.400 per vereniging (vóór subsidie). Dat is ruim € 274 miljoen voor de deelnemende sportverenigingen. We willen met De Groene Club jaarlijks 300 verenigingen begeleiden. Met deze investering zijn sportverenigingen nog niet volledig energieneutraal, zoals aangegeven zijn volledig aardgasvrije sportverenigingen nog maar op één hand te tellen. Stroomneutraliteit behoort vaak wel tot de mogelijkheden.

Onderwerp

Sportverenigingen helpen bij de verduurzaming van hun accommodatie.

Resultaten

Data De Groene Club

Besparingen sinds 2018 door advisering van Klimaatroute bij amateurverenigingen:

Onderdeel | Hoeveelheid | Eenheid

Totaal deelnemende clubs | 4189,00 | Clubs

Totale kostenbesparing per jaar | € 7.095.834,39 | Euro's

Totale gasbesparing | 1.461.990,42 | M3

Totale elektrabesparing | 20.262.870,63 | kWh

Totale investering | € 58.403.020,35 | Euro's

Totale CO2 besparing per jaar | 12902671,00 | CO2

Resultaten afgelopen voetbalseizoen (augustus 2023 - juli 2024):

- 677 clubs geactiveerd
- € 21.571.556,07 euro geïnvesteerd door sportaanbieders
- 3943,09 ton CO2 gereduceerd

KNVB Elektrisch materiaal terreinonderhoud

We hebben een groot deel van het materiaal wat gebruikt wordt voor terrein- en veldonderhoud vervangen voor elektrisch materiaal.

Denk aan: een elektrische golfkar, een elektrische bosmaaier, een elektrische heggenschaar, een elektrische bladblazer en een elektrische maaimachine.

Methodieken	Startdatum	Einddatum
CO2, CO2 Prestatieladder assessment (vervallen) en Algemeen		

KNVB Glazen i.p.v. plastic bekens

In het Bonds bureau proberen we iedereen te stimuleren glazen te gebruiken i.p.v. plastic bekens.

Plastic staan er nog wel voor bijvoorbeeld gasten, maar we zijn als personeel zijnde aanzienlijk minder plastic bekens gaan gebruiken.

Methodieken	Startdatum	Einddatum
CO2, CO2 Prestatieladder assessment (vervallen) en Algemeen		

KNVB KNVB Campus gasloos

In de onderzoeksfase.

Methodieken	Startdatum	Einddatum
CO2		

KNVB Mobiliteit

Als KNVB zijnde zit het grootste deel van onze uitstoot in mobiliteit.

Momenteel wordt verder onderzocht hoe we dit kunnen reduceren. Hier komen mogelijk maatregelen/aangepast beleid uit naar voren.

Onderzoek loopt nog; o.a. fietsregeling, OV, etc.

Methodieken	Startdatum	Einddatum
CO2, CO2 Prestatieladder assessment (vervallen) en Algemeen		

KNVB Mobiliteitsprogramma - GO

Honderdduizenden voetballers, trainers, scheidsrechters en supporters gaan in Nederland wekelijks op pad voor een van de 33.000 wedstrijden op het veld of in de zaal. Met de auto, bus of trein. Veel reisverkeer dus, dat zorgt voor vervuilende CO₂-uitstoot.

In totaal zorgt dit voor 65 kiloton CO₂-uitstoot per jaar. Dat moet omlaag. We gaan daarom de uitdaging aan om CO₂-reductie te bewerkstelligen over al deze vormen van transport. Daarom zijn we samen met ENGIE, het slimme mobiliteitsprogramma GO gestart.

Binnen dit programma worden de komende jaren verschillende oplossingen ontwikkeld. Zo gaat er gekeken worden naar het optimaliseren van het speelschema, het integreren van nieuwe manieren van transport, slimme laadpalen en technische oplossingen voor bijvoorbeeld het 'samen naar de wedstrijd rijden'.

Het initiatief heeft een eigen [website](#).

Hackathon heeft een eigen [website](#).

Methodieken	Startdatum	Einddatum
-------------	------------	-----------

Methodieken	Startdatum	Einddatum
CO2	18-01-2019	
Resultaten		

KNVB Zonnepanelen

Momenteel wordt onderzoek gedaan naar de draagconstructies van onze daken om te kijken welke geschikt zijn voor zonnepanelen.

Methodieken	Startdatum	Einddatum
CO2, CO2 Prestatieladder assessment (vervallen) en Algemeen		